

= Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.-
 za pol leta . . . 13.-
 za četr . . . 6.-
 za en mesec . . . 2.-
 za Nemčijo celoletno . 29.-
 za ostalo inozemstvo . 35.-

= V upravnosti:
 Za celo leto naprej . K 22.-40
 za pol leta . . . 11.-20
 za četr . . . 5.-60
 za en mesec . . . 1.-90
 S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

KM Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Kopijski se ne vrčajo; nefrakturna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravnost je v Kopitarjevi ulici štev. 6. **KM**
 Sprejemamo naročano, inzerate in reklamacije. —
 Upravnika telefona štev. 188.

Inserati:

Enostolna petitrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v.
 za dvakrat 13 v.
 za trikrat 10 v.
 za več kot trikrat 9 v.

V reklamah noticah stane
 enostolna garmonirata
 30 vinjarjev. Pri večkratnem
 objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenčni nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pozor na ljudsko štetje!

Ministrstvo za notranje stvari je izdalo dne 20. t. m. odlok, ki ukazuje ljudsko štetje po stanju z dne 31. decembra t. l.

Uradna »Wiener Zeitung« izvaja, da se po tem štetju v smislu postave o ljudskem štetju 1. 1869 hočejo dobiti pravi podatki, kako da je sestavljeno prebivalstvo po številkah z ozirom na splošne življenske in prometne razmere.

Ministrstvo naglaša, da se prikroji sedanje ljudsko štetje sedanjim socialnim in gospodarskim potrebam.

Pred vsem se stavljajo vprašanja glede na poklic, ki so važna z ozirom na aktualno vprašanje socialnega zavarovanja. Novo vprašanje zahteva odgovor, kakšne posle je opravil opisanec po 31. decembru 1907, da se tako dožene, kako se izpreminja poklic in kako se izpreminja razmerje med samostojnimi in nesamostojnimi osebami. Nadaljnje vprašanje hoče tudi točnejše dognati postranske posle, kakor se je to zgodilo ob zadnjem ljudskem štetju leta 1900.

Javno korist zanimajo zdaj pred vsem stanovanjske razmere. O stanovanjskih razmerah se bo poizvedovalo po novem zistem. Število vprašanj glede na stanovanjske razmere se je omejilo in so tudi enostavnejša, kakor prej, pomnoži se pa zelo izdatno število občin, v katerih se bo poizvedovalo o stanovanjskih razmerah. Z ljudskim štetjem se hoče dobiti širši pregled o tem, kako stanuje prebivalstvo. Doseči se hoče tudi prvič splošna statistika hiš, ker se bo poizvedovalo o stanju poslopij, v katerih stanujejo ljudje. Z ljudskim štetjem hočejo tudi dognati število slepcov in gluhenemcev, kar je važno za znanost, katere zastopniki naglašajo potrebe take statistike.

V smislu predloga statistične osrednje komisije se bo glede na jezikovno pripadnost uporabljaj občevalni jezik, češ, da se tako najbolj označi struktura prebivalstva in razsežnost posameznih jezikov. To utemeljuje vladna izjava sledče:

Znano je, da se je zahtevalo, naj se označi narodnost. Če bi se to zgodilo, bi se vprašanje sukalokom momenta,

ki se ne dá kontroliратi, ker se določa bistveno po pokolenju, sorodstvu in po raznih okolnostih, ki se niti znanstveno ne morejo trdno določiti in zato niso primerni za statistično poizvedovanje konkretnih dejstev.

Zavzemali so se tudi za poizvedbo o materinem jeziku. Če se smatra za materinsino tisti jezik, v katerem je navajena posamezna oseba, da se izraža in misli v svoji mladosti, jezik, rabljen v mladosti mnogokrat izpodrine zaradi življenskih razmer kak drug jezik. Prvotno rabljeni jezik izgubi aktuelno korist, materinsino določajo mnogokrat čisto slučajne okolnosti in zato manjka popolnoma tista važnost, ki se ji pripisuje glede na pripadljivost kakemu rodu. Ljudsko štetje pa zomore računati le s trdnimi aktualnimi dejstvi.

S to zadevo se je tudi pečal državni zbor, ki je sklenil v svoji seji dne 23. junija t. l. resolucijo, ki zahteva, naj vlada poleg občevalnega jezika dožene tudi narodnost prebivalstva. O tej resoluciji je izdala centralna statistična komisija zopet predlog, naj se obdrži zgorj poizvedba o občevalnem jeziku, češ, da bi poizvedovanje po narodnosti otežilo končni izid štetja, ker bi bil večkrat občevalni jezik drugačen, kakor narodnost.

Končno se naglaša, da zahteva vlada od oblasti najstrožjo nepristranost.

Vlada še je torej odločila, da ostane glede na določitev narodnosti vse pri starem. Zopet in zopet bodo torej Nemci in Italijani na podlagi občevalnega jezika množili svoje nemške in laške lažnje številke. Velevažna zadava, da se dožene pravo število moči posameznih avstrijskih narodov, se je rešila tako, kakor smo pričakovali pod sedanjo vlado protislavanskega sistema. Kljub sklepnu državnemu zboru se bo torej poizvedovalo zgorj po občevalnem jeziku in ne po narodnosti. Vlada je seveda nedolžna! Centralna stat. komisija, tista komisija, ki je podrejena vladi, pomenja več, kakor vlada, močnejša je, kakor državni zbor, ker hoče tako tiste nemške stranke, na katere se naslanja sedanja vlada. Boje se, da bi poizvedovanja po narodnosti n. pr. na Nižjem Avstrijskem pokazale take številke, ki bi dokazale, da razni takozvani čisto nemški kraji dejansko niso tako nemški, kakor to Nemci, a

tudi Lahje vedno trdje. Z občevalnim jezikom se tako lahko predstavljajo germansko-romanske Potemkinove vase. V tem tiči zajec, da se ne upajo svetu podati prave slike avstrijskih narodov.

Kocka je padla. Naše somišljenike v širni avstrijski domovini pozivamo, naj prično takoj odločno agitacijo od osebe do osebe, osobito v jezično mešavini krajih, da bodo naši ljudje pravilno vpisali ob letošnjem ljudskem štetju slovenski občevalni jezik, da jih ne bodo premotili germansko-romanjski agitatorji. Slovenski rod, na plan!

Domača industrija.

Ker smo Slovenci majhen narod in ker je industrija med nami šele v povojih, zato moramo bilježiti vsak napredk na tem polju z veseljem. V zadnjem desetletju opazujemo, kako se je pričelo nekaj med nami gibati, kako nekaj vstaja in se iz tega vstajenja čujejo glasovi po osamosvojitvi in napredku na polju industrije. Prej malovredne водne moči pridobivajo na vrednosti in obeta se nam dež. elekt. centrala, ki bo brezvonomno ne samo v malih domačih obrti, temveč tudi v veliki dalekosežnega reformnega pomena. Samoobsebi je umevno, da so tla za industrijski napredek najprikladnejša na zemlji, po kateri teče dragocena vodna moč. Zato opazujemo najveselejše pojave industrije ravno na Gorenjskem, kjer imamo največja domača industrijska podjetja, bodisi zasnovana na temelju zadružništva, ali pa v lasti posameznikov.

Skozi romantično kokriško dolino teče voda, ob katere bregu stoje velike in majhne žage in pa mnogo stevilnih mlini, zgrajeni še v časih, ko ni bilo na Kranjskem nobenega valjčnega mлина. Tudi življenje po teh mlinih je se tako kot v tistih lepih časih. Samo nekaj leži nad temi domovi. Nekaj težkega. Kolesa govore in priponujejo, da se jim bliža konec in da ni daleč čas, ko bodo morala vsled moči konkurenčne veleindustrije ali ponehati, ali pa se bo moral življenje po teh domovih preuredit in ukloniti zahtevam časa električne in para. Tako govore starodavna kolesa od mlinu do mlinu tja dolni do Kranja, kjer jim stoji nasproti velik sovražnik v podobi največjega slovenskega valjčnega mlinina.

Ob tej vodi v idilični dolini vasi Britof je stal še pred desetimi leti velik mlin, last velikega, skrbnega gospodarja Ivana Zabreja, moža, ki je postal vsled neumorne delavnosti in pristne gorenjske energije eden najveljavnejših posestnikov na Gorenjskem. Pričel je z majhnim, zapustil pa je veliko, ne samo v materialnem blagu, temveč tudi v svojih sinovih mnogo duševnega kapitala. Na domačiji je ostal drugi sin Blaž. Ta je uvidel kmalu, ko je prevzel gospodarstvo, da zahteva moderni čas pri gospodarstvu modernih reform. Stal je pred alternativo, ali mlin moderno preurediti, ali pa ga pustiti in izrabiti vodno moč za kako drugo industrijo. Odločil se je za drugo. Ker je bila že prej združena z mlinom oljarna, je sklenil mlin opustiti in povzdigniti oljarsko obrt. Tisto neznatno, majhno obrt, ki ima svojo domačijo med Slovenci tudi na Gorenjskem v Grabnu pri Medvodah. Mož se je lotil dela z energijo in vztrajnostjo. Ustanovil je »Prvo kranjsko tovarno lane nega olja«, last tvrdke Zabret & Huter. Tvrdka je od leta do leta napredovala in danes stoji med prvimi enakimi tovarnami v Avstriji. Njeni izdelki pa so priznani kot najboljši tudi daleč preko meje Avstrije. Letošnje leto je napravilo podjetje zopet velik korak naprej. Turbino je gnala dosež voda, ki je pritekala na njo po lesnih rakah. Letošnje leto pa je napravila slovenska tvrdka Zajc & Horn v Ljubljani nove 240 metrov dolge rake iz železo-betona. Veliko delo, ki je bilo dovršeno točno in solidno, kar priporoča tvrdko vsakomur. Tovarna je pridobila s tem več vodne moči, tako da ji bo kmalu mogoče podjetje še razširiti, kar je v interesu slovenske industrije le želeti.

Tako raste iz majhnega veliko s pomočjo dela, vztrajnosti in blagoslova božjega. Tam, kjer so ropotala prej mlinška kolesa, stoje sedaj stroji iz Amerike in Angleške, kjer so vozili prej konjiči žito in moko, prevaža sedaj moderne avtomobile seme iz daljne Argentinije in Bombayja in odvaja olje in preše, namenjene za daljne kraje v in izven Avstrije, kjer je razsvitljevala prej petrolejka in oljnata leščerba mlinške prostore, gori sedaj elektrika. Sredi velikega tovarniškega poslopja pa stoji visok dimnik, zgrajen iz opeke tudi domače industrije. Ne daleč od

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevod J. M. (Daleje.)

Krasen je bil razgled na mesto in žolico.

Proti jugu so bili zgrajeni mramorati dvori in bliščeca poslopja, tempa, kjer se je še vedno vzdigoval dim laritve proti nebu, dasi so se ljudje am okrog vsak dan bojevali. Odtod se je razprostiralo Gorenje in Dolenje mesto s tisočerimi hišami, v katerih je bivalo natlačeno polno ljudi, ki so pribeli iskajoč zavetišča ali pa ne glede na nevarnosti prišli praznovat Veliko noč. Proti vzhodu se je videla dolina Jozafat in onstran nje Oljska gora, kjer je tedaj še rastlo mnogo drevja, ki so ga Rimljani pozneje posekali. Proti severu se je dvigalo novo mesto Bezeta, obdano s tretjim zidovjem in za njim skalovita pokrajina. Ne daleč na levo se je vzdigoval mogočni stolp Antonija, sedaj ena izmed trdnjav Janeza iz Gishale in gorečnikov; proti zapadu pa onstran širokega mostu stolpi Hipik, Fasael in Mariamne, in zadaj dajna Herodova palača.

Ko so vsi trije radovedno vse to ogledovali, pokaže Nehušta na cesto, ki

je vodila od trnjeve Doline proti severovzhodu. Mirijam se ozre na cesto in opazi velikanski oblak prahu, ki se je hitro pomikal in bližal mestu. Iz tega prahu so se naenkrat zabliskale sulice in svetli vojaški oklepji.

»Rimljani!« je rekla Nehušta prestrašena.

V tem so pa bližajoče se rimske vojake opazili tudi v mestu. Po vseh stolpih in strehah je bilo naenkrat vse polno ljudi, ki so begali, roke vili in kričali.

»Gorje, gorje Jeruzalem!«

Ta glas so slišali tudi naši znanci na stolpu.

Groza jih je pretresla in zdelo se je, da je groza pretresala tudi vse one tisoče, ki so čuli ta žalostni glas.

»Da«, je ponavljal Itijel, »gorje Jeruzalem, kajti napočil je zanj dan maščevanja božjega!«

Oblak prahu je bil vedno manjši, kolikor bližje so bili Rimljani mestu. Videli so se posamezni oddelki velike armade. Za njimi so stopali vojaki, ki so gradili ceste in postavljal tabore, za temi je prišla redna armada, med njo na konju je jahal Tit s svojo osebno stražo, poveljniki in konjeniki; odzadaj pa so korakale nepregledne vrste vojakov. Rimski orel je plapolal nad njimi. Na koncu pa so prisli nosači, vozniki z raznimi živili in bojnim orožjem.

Na Savlovi gori se je ta ogromna

vojska ustavila in se utaborila. Uro pozneje se je iz tega tabora prikazalo kakih pet do šest sto konjenikov in odjedzili so po cesti, ki je vodila v Jeruzalem.

»To je Tit«, je reklo Itijel, »Glejte, cesarske prapore nosijo pred njim.«

Ne daleč od stolpa, kjer je Itijel s svojimi vse to opazoval, pa so od dveh strani planili iz zasede judovski vojaki in napadli rimske konjenike. Vnel se je hud boj in mnogo jezdecev je padlo raz konje. V strahu in trepetu je opazovala Mirijam ta boj, ker je sluttia, da je blizu Tita tudi stotnik Mark. Kdo ve, ali je on ostal živ ali je padel? Boj je kmalu prenehal, judje so se umaknili in rimski jezdeci — bilo jih je manj, kakor jih je prišlo — so se vrnili v svoj tabor. Mirijam pa je živel v strašni negotovosti, ko je gledala padajoče vojake in konje, ki so se borili s smrtno.

Ali je Mark med padlimi ali je odjezdil v tabor? To je bilo vprašanje, ki jo je peklo in morilo. Nezavestno sta Itijel in Nehušta le s težavo privele zopet v votlino.

XV. POGLAVJE.

Kaj se je zgodilo v stolgu.

Štirje meseci so že skoro minili. V celi svetovni zgodbini morebiti ni bilo nikoli in nikdar ne bode strašnejših grozovitosti, nasištva, trpljenja in groze, kakor so se vršila ob obleganju je-

ruzalemskega mesta. Razne stranke so vzpričo zunanjega sovražnika pozabilne na svoje medsebojne prepire, se zdržile, seveda prepozno, in se bojevale proti skupnemu sovražniku s toliko srđostjo, kakor je to le malokad videla zgodovina. S čudovito stanovitnostjo so se judje branili. Bili so oblegani, pa večkrat so sami pridrli iz vtrjenih zidov, napadli Rimljane in jih veliko potokli; zajeli so njih oblegovalne ovne, izpodkopali so velike lesene stolpe, ki jih je Tit zgradil pred njih zidovi, jih porušili in zažgali.

Tit se je polastil zunanjega tretjega zidovja in si osvojil novo mesto Bezet. Obvladal je drugo ozidje in je razdeljal. Nato je poslal znanega zgodovinarja Jožefa, da bi pregovoril Jude, naj se vdajo, toda njegovi rojaki so ga kot izdajalca preklinjali in vojska se je nadaljevala.

Tit je spoznal, da bi si le z največjo težavo z naskokom osvojil mesto in da bi ob takem napadu moral žrtvovati silno veliko svojih vojakov, zato je opustil to namero in se je oprijel bolj govorčega in bolj strašnega načrta. Obdal je prvo neosvojeno ozidje, tempelj in vse utrdbe, z novim močnim zidom, se zaril v svoj tabor in čakal, da bosta lakota in bolezni prisilila jude, da se udajo.

Jeruzalem je bil dobro preskrbljen z živežem; nasale so pa med jidi razne sovražne stranke, ki so se pobijale

tam ima namreč brat lastnika oljarne deželni poslanec in župan Ivan Zabret moderno opekarno.

Tako se spreminja v času električne in para časi. Tudi Slovenci moramo s tem časom naprej. Na polju kmetijstva, obrti, izobrazbe in politike. Ni drugače; če ne bomo napredovali, bomo nazadovali, in čas nas bo prehitel. Voda teče, teče lahko čez lesena mlinska kolesa ali pa skozi moderno turbino. Vprašanje je samo, kje več priteče . . .

Sile je v nas mnogo. Duševne in tudi materialne. Ljudstvo je oproščeno iz rok oderuhov, majhen kapital se iz potokov ljudskih hranilnic zbira v rezervarje slovenskih denarnih veletrgovin. Treba je sedaj izrabiti to nabранo silo. Spustimo jo v turbino industrije. Tudi duševne sile imamo dovolj. Za časa starih Kotnikov, Majdičev, Zabretov in mnogo drugih pionirjev na poti domače industrije se nismo imeli Slovenci niti najpotrebnejših šol. Sedaj dobé lahko sinovi slovenskih industrijev in trgovcev temeljno trgovsko izobrazbo v slovenski trgovski šoli, od koder jim je odprta pot na Dunaj in Prago na trgovske akademije.

Kmetijska šola na Grmu.

Z novourejeno kmetijsko šolo na Grmu so se strokovni izobrazbi naših kmetskih mladeničev odprla vrata na stežaj. Sedaj se ne more nihče več izgovarjati, da se šola premalo ozira na potrebe raznih naših krajev. Pogoji šolanja so tako ugodni, da obiskujejo šolo lahko Dolenjci in Notranjci iz vinorodnih krajev, kakor tudi Gorenje in drugi deželani iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Za vse je skrbljeno. Za kmetiske sinove iz vinorodnih krajev se je vpeljala letna šola, za vse druge po zimsko šolo, tako da ustreza s to svojo uredbo vsem potrebam kranjskih gospodarjev.

Najvažnejši korak za napredek strokovne izobrazbe našega ljudstva se je napravil s tem, da se je vpeljala zimsko šola.

Veliko kmetskih mladeničev, ki so pouka nujno potrebni, pohaja pozimi doma. Koliko zlatega časa se izgubi s tem za stanovsko izobrazbo! Vsem tem mladeničem je treba strokovnega pouka, da se pripravijo za svoj poklic! Vsem tem se nudi sedaj na Grmu zlata prilika, da se praktično izuče v živinoreji, v prašičereji, v mlekarstvu, v porabi in pripravi raznih krmil, v ravnjanju z gnojem, v napravi gnojišč, v porabi umetnih gnojil, v zboljšanju blevov, v perutninarnstvu itd., itd. Saj je zimski čas najugodnejši čas, da se učenci praktično vadijo v vseh teh stvareh.

Kmetijska šola na Grmu bi morala biti odsljek naprej polna zimskih učencev in samih sinov, ki so namenjeni ta dom. Prednosti zimskega šolanja so namreč dandanes tako velike — za stipendije je prositi do 15. septembra t. l. — da bi jih ne smel prezreti noben gospodar, komur je količaj na tem, da se sin nekoliko bolj izuči in bolj pripravi za kmetijski stan, kakor se je sam

po ulicah, uničevalce, zažigale zaloge živeža svojih nasprotnikov, tako da je ostalo le malo živeža, ko so se stranke streznile in združile v skupni boj proti skupnemu sovražniku. In tako je zavladala kmalu grozna lakota v mestu.

Oni čitalatelji, ki bi radi kaj več čitali o tej strašni vojski, oni, ki bi radi vedeli koliko morejo ljudje prenesti in kakšnih divnosti so zmožni, ako jih strahuje lakota, lahko berejo take podrobnosti v spisih judovskega zgodovinarja Jožefa Flavija. Zgodovina ne pomni in človeški duh ne more iznajti grozovitosti, s katero ne bi divjali se-stradani judje nad drugimi judi, ki so jih sumili hudo delstva, da so imeli tivež skrit, da bi prehranili sebe ali svoje družine. Strašno prerokovanje se je izpolnilo in prigodilo se je, da so matere jedle meso svojih lastnih otrok in da so otroci iztrgali poslednjo skorjico kruha od ust svojih umirajočih staršev. Ako so se take stvari godile med ljudmi, ki so bili iste krvi, si lahko mislimo, kakšne grozote so se godile med ljudmi, ki so bili drug drugemu tuji in sovražni. Mesto je skoro da zblaznilo vsled prestrašne stiske, v kateri se je nahajalo. Na tisoč jih je vsak dan umrlo in vsako noč jih je na tisoče pobegnilo ali skušalo pobegniti k Rimljancem, ki so polovili uboge nesrečne in jih pribijali pod mestnim zidovjem na križ, tako da je zmanjkalo da-leč na okoli lesa, da bi iz njega narejali križe, in ni bilo več dobiti prostora okoli mesta, kamor bi jih mogli pokopati.

(Dalej prih.)

pripravil. Ne le da traja ta pouk pozimi, torej v času, ko je najlepša prilika za pouk kmetske mladine in ko se kmetski sin najlaže odtrga od domačega dela, ampak zimska šola je tudi najcenejša. Zimska šola traja dve zimi po pet mesecev, od novembra do konca marca, skupaj torej deset mesecev. Če ima pa mladenič zadost predizobrazbe, se lahko sprejme v drugi tečaj zimsko šole, tako da traja ves pouk le pet mesecev.

Velika ugodnost je pa tudi to, da je za obisk te šole določenih 20 štipendij po 150 K za tečaj.

Vpeljala se ja pa tudi letna šola s tem namenom, da se učenci praktično poučujejo posebno v obedelovanju vignogradov, v kletarstvu, v sadjarstvu in v vporabi sadja. Ta letna šola se prične tudi z mesecem novembrom in obstoji iz dveh tečajev, iz zimskega in letnega. Zimski tečaj trpi do konca marca (kakor zimsko šolo), poletni tečaj pa traja od aprila do konca oktobra. Z enomesečnimi počitnicami meseca julija, tako da traja letna šola vsega skupaj enajst mesecev. Ta šola je namenjena za sinove iz vinorodnih krajev naše dežele. Njena ugodnost se kaže tudi v tem, da trpi samo eno leto in da so stroški šolanja vsled tega izdatno nižji. Ker traja samo eno leto, se naši posestniki veliko lažje odločijo poslati svojega sina v njo, kakor prej, ko je trpela dve leti.

Kdor bi pa hotel svojega sina, ki ga je vpisal v letno šolo, izobraziti tudi še v praktični živinoreji, v mlekarstvu, v prašičereji, v travništvu itd., ga lahko vpiše še v drugi tečaj zimsko šole, da se tam pouči še v teh predmetih. Tako ostane sin poldrugo leto na kmetijski šoli in dovrši pouk v vseh potrebnih kmetijskih strokah. Tudi za to šolo je ustanovljenih štipendij, ki znašajo po 300 K na leto.

Kdor ima ukažljenega sina, ki ga je namenil za dom in ga želi šolati na Grmu, naj se takoj oglasi in naj priloži prošnji rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, spričevalo o lepem vedenju in izjavo, da se zavežejo starejši plačevati stroške šolanja. Za stipendije je prositi do 15. septembra t. l.

Cesarska slavnost na Bledu.

Kako lep si, Bled, odet v slavnostno obleko! Nepopisna krasota je že sicer tvoja last in tvoj delež, da te nihče ne more pozabiti, kdor te je enkrat zrl ožarjenega z zlatim solnčnim sijem, rad se vrača v tvoje okrilje, kdor je kdaj slišal pozvanjati miloglasni zvonček nad Lahno se igrajočimi jezerskimi valovi, srce mu igra, komur se po dolgi ločitvi tuje, bahate krasote trudno oči upira v tvoje bujne prijazne gricke, kdor pod tvojo strmo skalo zopet najde miren kotiček za blagodejen oddih.

Ali ko si začneš pred dnevom, ko se širna Avstrija v globokem, srčnem spoštovanju klanja sivolasemu vladaru, ki gleda 80. leto, odkar mu je božja previdnost odkazala trudapolni zemski tek — ta dan — pravim — ko si začneš odevati slovesno pestrobojno praznično odelo, ko se liki srečna, ljubka nevestica venča, da tudi ti izkažeš svojo udanost vladarju — katero pero naj tedaj popiše tvoj sijaj, tvojo krasoto?!

Cel Bled je tekmoval, kako lepše, in dostojnejše prostaviti ta veliki praznik. Raz vseh vil so plapolale v živahem vetru dolge črnorume zastave in řifotajoč po svoje pele slavnostno himno. Iz visokih lin obeh cerkva je črnorume zastava spremnjana od belorume in belomodrordeče vabila domačine in goste, naj prihite pred prestol neskončno Usmiljenega, prosit Ga za srečni večer življenja preblagemu vladarju.

Z mrzlično naglico hiti vse, da ozaljša svoje hiše in vile z raznobarnimi lučicami, da po oknih in verandah in jezeru pomolih razobesi petrolejne lampijončke, okrasi ladje z zelenjem in cvetjem, vmes liki drage kamene na veže žareče balončke. Na stotine in tisoče ljudstva se tare ob jezeru, koder se začno v nočnem mraku užigati pisane lučke, kmalu je celo jezero obdan s svetlim zlatorožnim trakom najraznovrstnejših luči. V ozadju so pa goreli po visokih gorah mogočni kresovi, posebno krasen na stirmi Babjega zoba. Čudovita raznolikost se opazuje pri posameznih vilah, z nedosežno spremnostjo so proračunani efekti barv in raznih figur, ne veš, komu bi dal prednost. Če povem, da je bil grad kneza Ernesta Windischgrätzta posebno sijajno razsvetljen (v stopiču monogram FJI z letnico 80 in cesarsko krono), v magično svetlobo odeta vila Luckmannova pod gradom. Petranov in Malnerjev hotel in Toplice, tudi železniš-

ka postaja bogato okrašena, s tem drugim vilam in hotelom in hišam takoreč krivico delam, zakaj lepote je bilo povsod kar nakopičene. Z grada dolje pa je blestel z navpične skale velikanski vladarjev monogram, odet v bajno svetlubo, s srednji jezera pa je pozdravljalna cerkvica »nebes Kraljice in Gospe«, obdana z sijajne rožne svetlobe. Od vseh strani pa hite prelepo okrašene in mnoge z veliko bistroumnostjo razsvetljene ladje pred park zdraviške hiše. Glej tam v ladji mnogoštevilno kitajsko rodbino, v elegantni, po kitajskem načinu opremljeni lopi, polni elegantnih dam v pristni kitajski noši s finimi pahljačami. Vozi jih visokoraste širokopaleč v kitajsko haljo zaviti in s širokrajnim papirnatim slamnikom pokrit kitajski voznik, ki si močno suče dolge sive brke in mrko gleda po nas navadnih zemljanih. Brheke kitajke so kuhalo čaj in ga radodarno delite vsakomur, kdor se jim je približal.

Tam zopet — glej — se je privozil cel turški harem, poln beloblečenih turških gospa z zakritimi obrazi; le oči so proste, da te jezno ošvrknejo, če se približaš njih »svetišču« v blejskem čolnu. Za njimi se vozi krasen, velik labud, na čigar hrbtnu se pripelje cela družina bajnih povodnih vil. Proti njim se nenadoma zakadi peklenska kovačnica z rdeče žarečo streho, ki ne prestano bruha velike množine ognja skozi ognjeno streho. Vmes se pa preveriva v Lahnom čolničku par dominov, ki jim nikoli ni preveč burk in ki jim celo peklenska kovačnica ne imponira. Pa kaj naj popisujem vsako ladjo poselj, kdor hočeš to videti, sam pridi prihodnje leto dne 17. avgusta na Bled, pa boš s svojimi očmi bolje videl nego morem jaz popisati. Saj je bilo tudi letos tujev toliko, da so bili vsi vlaki prenapolnjeni in jih še vseh takoj odpeljati niso mogli.

Osem je ura. Mogočen strel z građa zagrmi v nočno tmino in naznanja začetek. Ob jezeru se začuje slovesno paradno trobentanje: dve stotniji dragonski polka, ki ima vaje po gorenjski ravnini, prijezdarija s prižganimi barvnimi balončki. Čudno lepo je gledati ta prizor, ko se drugega ne vidi nego lučka pri lučki, ki se pa vse premikajo, zvijajo, skrivajo pa zopet prikazujejo. Kakor orjaška kača se zdi, ki se v jezi zvija okrog jezera in se ga hoče okleniti, da ga zmelje, zdrobi. In tisto mogočno trobentanje se zdi liki razjarjeno pihanje in sikanje razlučenega zmaja. Trobentanje narašča, kak-a-dragonce se bližajo, nemir in nestreno pričakovanje se polašča vseh — že so tu — tedaj pa udari godba veselo koračnico, za njo se oglasi iz vnetih gril vesela planinska pesem, izpod građa pa začne jezero bruhati umetnili ogenj, rakete švigač proti nebu, ki se v višavi pokajoč razpršavajo v najraznovrstnejši oblike: v svetle zvezde, si-kajoče kače, v mogočna kolesa itd. itd.

Prav tako grad kakor vojni zrakoplov bruha žveplo in ogenj na čolne, ki se prerivajo in prepeljavajo ob jezeru. Prilete ob jezeru pa začarivelik monogram z začetnicami imena presvt. cesarja, zraven se pa v onemogli jezi vrte kolesa in daleč od sebe škrope ognjeno brozgo. Pa tudi z ladij šviga ognjene strele kot odgovor na vso jezo tam gorji in zunaj. V ta ognjeni metež pa slovesno zadone zvoki večnolepe cesarske pesmi. Godba pritiska z ognjem, pevci jo enoglasno navdušeno mogočno ubirajo za njo, živahnlo ploskanje, navdušeni živoklici se oglase, da skoro uduše zvoke godbe in petja: iz vseh src se kakor iz enega dvigne ena želja, vse misli, vse koprnenje se izlije v eno hrepenenje:

Bog ohrani, Bog obvari
nam cesarja, Avstrijo.

Pa ni dovolj ena kitica, navdušenje ne pozna meje: nadaljevati se mora ob rastočem navdušenju! — Tako je Bled slavil ljubezen, tako kazal svoje spoštovanje do presvetlega od Boga danega vladarja, tako z nepopisnimi, prekipevajočim navdušenjem slavil misel avstrijsko. V tem duhu se je slavnostna vožnja nadaljevala: zdravniška godba (ki je igrala veliko slovenskih komadov), precej številni cerkveni pevski zbor, ki je navdušeno prepelje lepe slovenske pesmi med drugimi Nedvedov: »Nazaj v planinski raj«. Navdušenje pevcev je izzvalo navdušenje pri poslušavcih, zlasti ko so pred mnogoštevilno zbranimi Slovani zadočeni mogočni zvoki »Lepe naše domovine« in ko sta se nazadnje zbor in godba med burnim odobravanjem kot sklep se enkrat združila ob zvokih cesarske pesmi. Sploh se je ta izredna večerna slavnost tako lepo izvršila, da je bilo vse ene misli: prelep, prek večer je bil.

Druži dan dne 18. t. m. je bila on desetih v novi župni cerkvi v Gradu

slovesna pontifikalna maša, ki jo je opravil ogrski prelat mil. gospod Krenz ob številni asistenci. Na koru je cerkveni zbor izborni s spremjevanjem zdravniške godbe pel inštrumentalno mašo; vmes so se v splošno zadovoljnosten mogočno glasile nove orgle, ki sicer še niso bile prav popolnoma dovršene, vendar pa se je moglo že prav dobro nanje igrati.

Cerkve je bila vsa polna odlične gospode; opazili smo med drugimi kneza Roberta Windischgrätza, grofici Schönburg in Mocenigo, gospoda župana Rusa, načelnika zdravniškega odbora majorja Stuchlyja, železniško in poštno uradništvo, veliko častnikov itd. Cerkvena slavnost se je razvijala kaj krasno v lepo z zelenjem in cvetjem ozaljšani cerkvi.

Začetkom tega meseca se je mudil na Bledu Nj. ekscelenta prevzeteni gospod knezonadškof goriški, dr. Frančišek Borgija Sedej, ki si je z velikim zanimanjem ogledaval novo cerkev, lepe Vurnikove oltarje in kipe in si tudi dal pokazati nove Milavčeve orgle, ki so mu zelo ugajale. Obiskal je tudi »otoka milo cerkvice« in si nekatere zanimivosti ogledal. S svojim ljudom, lim vedenjem si je visoki gost pridelil srca vseh, ki so imeli priliko in srečo priti z njim v dotiku.

Te dni, v torem, dne 16. t. m., se je hotelo malo pripravljati k nevihti. Samo enkrat se je menda zabliskalo, pa tisti enkrat je trešilo v gospodarsko poslopje gospoda župnika Fertina v Zasipih. Dasi je bil gospod zavarovan, bo kljub temu imel še občutno škodo. Lepo je bilo pri tej priliki gledati, kako je grofica Paar, hči kneza Windischgrätza, ki je bila slučajno v bližini ob času nesreče, kljub svojemu visokemu rodu pomagala pri sosedu, kjer so bili najbolj v nevarnosti, nositi opravo na prostu. Res je lepo, če se z visokim rodom druži ponizno, ljudomilno mišljenje. Kaj pravijo na to tista dekleta, ki so par let v mestu za kako hišino, pa že nečejo doma več znati burkelj ali grabelj v roko prijeti?

Z ljubljanske gasivske slavnosti je prišlo na Bledu zlasti veliko hrvatskih, pa tudi drugih slovenskih, posebno čeških gasivcev. Hrvati so po jezeru navdušeno prepevali lepe narodne in tudi umetne pesmi.

Sedaj dohaja na Bledu prav posebno veliko Čehov, ki jih Blejci občudujejo vsled njih slovenskega mišljenja. Češno se odlikujejo n. pr. od gotove kranjske inteligence, ki ne more drugače, nego da vedno meša nemščino v slovensko govorico, kadar sploh slovensko govori. Blejcem Čehi zato tako ugajajo, ker doslej nismo bili vedno navajeni od naše jare gospode prida slovenskega čuta. Tako nastopanje, kakršno Čehi kažejo, tudi naš slovenski čut dviga; naj bi le to navdušenje za slovensko misel, za našo lepo besedo trajno ostalo po celem Bledu!

Prejšnji teden je utonil pri kopanju v jezeru 16letni sin železniškega čuvaja. Potegnili so ga sicer še živega, toda brezvestnega iz vode. Vsled srčne slabosti je kljub trudu dveh zdravnikov umrl. Gospod kaplan mu je vendarle še mogel podeliti sveto olje.

Zmede v Španiji — francosko maslo.

»Neue Freie Presse« se je obrnila na princa Alfonza de Bourbon y de Austria-Este z vprašanjem, koliko je resnice na poročilu nekega berolinškega lista, da se on — princ Alfonz — dejansko udeležuje protivladnega gibanja v Španiji ter da je tje poslal svojega posebnega zaupnika, da mu natančno poroča o položaju in razvoju stvari.

Princ v daljšem dopisu obe trditvi

se bo v danem trenotku uveljavila, kajti to so ljudje, ki so brez pogojno odločeni darovati premoženje in kri za svojo stvar, ki jo vsebuje geslo: »Bog, domovina in kralj!« Bilo bi silno nemodro od vlade, ako bi se te ljudi siloma gnala v meščanski boj; ne gre se jim namreč pri tem le za pretezo, kakor mnogi mislijo, marveč vlada se bo z reformami dotaknila globokočutenih načel, ki jih s Karlisti deli tudi velika večina španskega ljudstva. S Karlisti in ostalim poštenim ljudstvom drže v tem oziru tudi drugi najboljši španski možje visokega rodu in dostojanstva, ki nikakor niso za to, da Španija stopi na pot, ki jo je pod visokodonečimi frazami in oblubami ubrala Francoska, a od katere ni ljudstvo imelo najmanjše koristi. In ti možje niso morda reakcionarni, marveč v polnem pomenu besede napredni in celo moderni. Četudi bi torej v grozeči meščanski vojni ti možje in drugi trezni nekaristični elementi vsled svojih simpatij do vladajoče vladarske hiše ne prijeli za orožje, bi vendar tvorili močno moralno opozicijo proti vladni.

Liberalna vlada računa na pomoč socialistov in anarhistov, a to so nevarni zavezniki, ki bi ob prvi prilifi obrnili ost proti isti vladni sami.

Položaj v Španiji je torej tako napet in zmeden in vsa Španija je zaposlena edinole z njim. Medtem pa ima soseda Francija lahko delo v Maroku. V vsi tihoti, a vztrajno in dosledno izpeljuje svoj načrt, da Španijo odreže od vseh trgovskih zvez s to deželo. Neopăzeno se za španskimi postojankami bliža Fezu, vedno bolj utesnuje Špance s svojim pasom na malo pred njih maroške posesti in ni daleč čas, ko se bo polastila vseh poti v Maroko. Potem Španiji ne bo treba graditi nameravanih pristanišč v Marchici in Melilli, kajti ostala bi prazna, ker bi se vsa trgovina vršila po francoskih črtah.

To je torej prijazen načrt Francije, ki neti ogenj kulturnega boja v španski hiši, da nje prebivalci nimajo časa gledati ji na prste v Maroku, kjer more nemoteno vršiti svoje delo.

Kolera v Italiji in Rusiji.

Kolera! Tega klica so se stari Ljubljanci zelo, zelo bali. Spominjam se, ko smo imeli pred tolikimi leti nekaj zahtevaj kolere v Ljubljani, ki se je pojavila v prisilni delavnicu, a je tudi v mestu samem zahtevala več smrtnih žrtev. Kolera! Kakor mora je grozna beseda kolera pretresala Ljubljancane. Spominjali so se in pripovedovali takrat stari Ljubljanci, kako da je bilo že pred leti, ko je obiskala kolera naše mesto. Neprestano je takrat pel mrtvaski zvonec, tako, da so končno prepovedali v Ljubljani zvoniti mrličem. »Kakor muhe so cepali ljudje na koleri«, so pripovedovali stari ljudje in vse se je balo grozne azijske gostinje, kolere. Spominjam se, kako strogo je zadnjič, ko nas je obiskala kolera, postopala oblast. Nabili so letake, ki so pozivali Ljubljancane, naj se zelo varujejo, a ne obupajo. Svetovale so oblasti ljudem, naj ne pijejo druge kakor prekuhanne vode, naj se opuste surove jedi, svarile so nas oblasti, naj opuščamo vpijančljive pižice in naj se vsak, ki čuti v želodcu kake bolečine, takoj javi pri zdravniku. Magistrat sam je gledal na to, da so nam razkuževali redno, če se ne motimo, dvakrat tedensko stranišča. Ljubljancani sami smo se takrat seveda pokorili, kar so nam svetovale oblasti in zasmradili svoja stanovanja raznim razkuževalnimi sredstvi. Mesto je bilo takrat zelo slabo preskrbljeno z bolnišnicami. Ljudje, ki so oboleli na koleri, so se zdravili in umirali doma. Mesto je zato hitro gradilo na Ljubljanskem polju za evangeljskim pokopališčem takozvano bolnišnico za naležljive bolezni, ki so ji nadali ljudje ime kolera-špital. Zalostni smo bili takrat Ljubljancani, ker so nam oblasti tudi zaprle pokopališče, tako, da nismo smeli spremljati na pokopališče svojih rajnih, kar se je pozneje še enkrat zdjalo, ko so razsajale v Ljubljani črne koze, ki so tudi zahtevale več smrtnih žrtev.

Zakaj obujamo spomine na tiste žalostne dni, ki niso Ljubljancanov nič manj pretresle, kakor poznejši potres. Zato, ker letos kolera grozno gospodari v Italiji, da je umrlo zadnjih 24 ur v Italiji zopet 25 oseb, med tem, ko jih je na novo obolelo 31. Nekateri avstrijski in inozemski listi poročajo, da imajo kolero že tudi v Trstu, a oblast odločno zanikuje, da bi bil zdaj kdo obolel ali umrl na koleri v Trstu. Pač so pa oblasti ukrenile zelo obširne varnostne odredbe, tako v Trstu kakor tudi v Dubrovniku, da preprečijo obisk groznegra

azijskega gosta, ki se nam približuje iz Italije in Rute, torej kar od dveh strani. Lloydovo ravnateljstvo je ukazalo, da bodo Lloydovi parniki v Brindisi sprejemali zgolj pošto, ne pa tudi potnikov in blaga. Tudi ogrska vlada je storila vse, da se zabrani nevarnost, ki nam grozi po koleri.

Strašno gospodari kolera v Rusiji. Ruska vlada sama priznava, da je od 6. do 13. t. m. obolelo v Rusiji na kolero 23.944 oseb, umrlo jih je pa 10.723. Vseh oseb je pa obolelo za kolero v Rusiji ob tej epidemiji je 112.985, umrlo jih je pa 50.287. V Peterburgu samem je obolelo 2024, umrlo pa 681 oseb, ozdravelo zgolj 589 oseb, ostali se še bore z grozno bolezni.

Sanitetni oddelek notranjega ministarstva izjavlja, da se po sedanjem stanju ni treba batiti kolere, češ da Apulija, kjer divja zdaj kolera, nima rednih zvez s Trstom. Laški delavci prihajajo spomladni v Avstrijo in odhajajo nazaj v Apulijo jeseni. Nevarnost bi obstajala še le, če bi zavladala kolera tudi v Neapolju, Rimu, Milanu ali v Benetkah, kar se pa najbrže ne zgodi, ker je italijanska vlada vse storila, da se kolera omeji.

V notranjem ministrstvu so, kakor se vidi, precej optimistični. Prav imajo sicer, da nočajo jemati ljudem poguma, a še boljše bi bilo, da skrbe za to, da se ljudstvo v najširšem slogu pouči, kako naj se varuje kolere. Manj se bojim nevarnosti, če jo poznam, ljudstvo pa kolero zdaj razven zdravnikov prav za prav pozna le po imenu.

ANEKSIJA KOREJE.

S štirimi besedami so javili Japanci svetu, da so anektirali Korejo. Koreja sama je že tako bila japonska provinca od japonsko-ruske vojske sem, ko se je v portsmouthski mirovni pogodbni priznala Japonski prednost pred drugimi državami na Koreji. Japonska je kljub ugovoru korejske vlade prevzela tudi takoj takrat že vodstvo korejske zunanje politike, po svojem zastopniku markiju Ito je nadzorovala vse korejske polit. zadeve. Korejskega cesarja so zaprli v lastni palači, ker se je protivil japonskemu varuštvu. Korejski zastopniki so se brezuspšeno pritožili pri mirovni konferenci v Haagu, zato so Japonci prisilili korejskega cesarja, da se je 20. julija 1907 odpovedal prestolu. Vso postavodajo in upravo Koreje je prevzel nato japonski generalni rezident, kar je dobilo tudi mednarodno veljavo po rusko-japonski pogodbi z dne 30. julija 1907. V pogodbi glede na Mandžurijo je Rusija priznala Japonci pravico, da anektira Korejo. Japonci so nagromadili v Koreji vse polno vojakov, da preprečijo vsako vstajo Korecev, katere so se bali, ker so, kakor znano, Koreci usmrtili markija Ita. Ni še dolgo, ko so Japonci tudi prevzeli korejsko policijo, kar je pomembalo, da kmalu tudi formalno priklopijo Korejo. Ankesija bo povzročila, da zadobi v Koreji veljavo splošni japonski carinski tarif. Američani se nekoliko jeze, ker so Japonci anektirali Korejo in zahtevajo, naj zadobe vsi narodi na Koreji enake pravice glede na trgovino in industrijo. Z aneksijo Koreje se poveča japonsko cesarstvo za polovico. Japonsko samo meri 417.000 kvadratnih kilometrov, Koreja obsegata 218.200 kvadratnih kilometrov. Japonska, ki šteje 53.000.000 prebivalcev, je pridobila z aneksijo Koreje 9.800.000 novih, prej samostojnih državljanov nedanjenega korejskega cesarstva, ki ga ni več!

Dnevne novice.

+ **Sijajna zmaga pri občinskih volitvah za celjsko okolico.** Celje, 23. (ob 3. pop.) Glavna bitka za občino celjske okolice je bila izvojvana včeraj in danes z zmago Slovencev. Udeležba pri volitvah je bila dosedaj nedosežna. V tretjem razredu so dobili Slovenci 507, Nemci pa 143 glasov, v drugem razredu pa Slovenci 52, Nemci 37 glasov. Slovenci so prišli do zadnjega na volišče. Navdušenje med našim občinstvom nepopisno; nemškutarji pa so se kar poskrili. V prvem razredu so zmagli tudi Slovenci s 13 proti 12 glasovom.

+ **Vse liberalno kričanje o negativitvi Ivana Hribarja** kaže tisto nizkost, ki je liberalno slovensko politiko vedno odlikovala. Prejasno se vidi, da liberalcem ni za stvar, ampak samo za ljubo osebo. Vse najdeš v liberalnem časopisu, le ne odločnega stališča o občinski avtonomiji. »Narod« n. pr. piše celo o Hribarjevem heroizmu (!) dobesedno: »Odloživši županstvo je Hribar zapustil magistrat in šel — na poroko prijateljeve hčere. Pa naj kdo reče, da to ni občudovanja vreden heroizem.. Tako malenkostno znajo v trenotku, ko vla-

da nastopa proti občinski avtonomiji pisati le — liberalci. Da odločajočim faktorjem v liberalni stranki ni nič na stvari, kaže tudi to, da »Narod« z lažnimi hoče hujskati svoje pristaše na našo stranko. Kako se čudno čita pod takimi »Narodovimi« strankarskimi izbruhni, da je treba nastopiti proti vladni, da mora nastopiti vsa slovenska javnost, vsa slovenska parlamentarna delegacija itd. — v istem trenotku pa obispa glasilo liberalne stranke najmočnejšo slovensko stranko z izmišljenimi lopovčinami — »da je Hribarjeva glava moralna pasti, da se odkupi klérikalno obstrukcijo, najostudnejša vseh koncesij je osebna koncesija, žrtev morja, ki naj pade, da se vlada momentano izkoplije iz zagate«, »da je Hribar moral pasti na pritisk klérikalne stranke«, »da je Hribar moral pasti kot žrtev kranjskih klérikalcev« itd. Takih izbruhov mrgoli debelo podčrtanih v »Narodu« na vsaki strani. Kaj liberalcem stvar, kaj stvarno stališče, kaj resnica, tudi to priliko porablja za **hujskario z lažmi, ker so za stvarni boj proti krivici nezreli in nesposobni!** Liberalni časopisje bi bilo tudi v slučaju Hribarjeve potrditve vršilo tako gnujusno takatiko. Tedaj bi pisalo »da ves klérikalni napor ni mogel preprečiti Hribarjeve potrditve«. — Poštenosti liberalci tudi v tako važnih zadevah ne poznavajo. V teh »za Ljubljano resnih trenotkih« v teh trenotkih, v katerih je pričakovati vsak hip, »da Ljubljana ne bo hotela več živeti, — smatra **liberalno časopisje za svojo naloge lagati slovenskega časopisa in slovenski javnosti!** Naša stranka si bo to početje dobro zapomnila, tem bolj ker vemo, kdo so tiste osebe, ki bi take lopovčine lahko preprečile, pa jih molče trpe!

Le lažite naprej — le kažite, da Vam je samo za Hribarjevo osebo. Mi smo pokazali, da nam je za stvar! Mi stojimo kot ljudska stranka na stališču občinske avtonomije, vse eno nam pa je, ali je župan Hribar ali Tavčar — oba sta podpisala nemško-slovensko pogodbo — ali pa Elija Predovič, o katerem se govorí, da je narodno v liberalni stranki najbolj čist in da ni nič podpisal, to pa zato, ker pisati ne zna.

+ **»Narod je hud,** ker je uradna notica, ki jo je razposlal o nepotrditvi Ivana Hribarja časnikarski departma ministrskega predsedstva, nazvala Hribarja z Johannom Hribarjem. Takrat pa »Narod« ni bil hud, ko je Johann Hribar podpisal Nemcem pogodbo!

+ **Narobe - Lueger.** Kakor smo že opetovano izjavili, ne odobravamo, da vlaža Hribarja ni potrdila za župana, ampak »Narodov« članek 23. t. m., v katerem našteta vse Hribarjeve zasluge za Ljubljano ter ga postavlja celo nad Luegerja, je tako neokusen, da ga ni moč prebaviti. Kdor ima le količaj dobrega okusa, mora proti toliki neslasti saj rahlo protestirati. »Narod« povzdigne Hribarja v nebesa, ker so med njegovim županovanjem ukrenile in naredile naprave, ki jih ima vsak, tudi manjše mesto, kakor Ljubljana in ki so jih druga mesta že zdavnaj imela. Take reči vpeljati pač ni nobena zasluga. Hribar je Ljubljano po potresu prenovil. Po liberalni pameti je torej nekaj izrednega, če se župani briča jo za to, da se na mesto podrtih hiš zidajo nove. To zmora celo v Kalabriji! Hribar je poskrbel za vodovod. To bi pa bilo res čudno, če bi prebivalci takega mesta, kakor je Ljubljana, moralni namesto dobre vode piti kapnico, kakor n. pr. v Kolomeji v Galiciji ali pa v Nagy-Kikindi. Velika zasluga bivšega župana je tudi novo pokopališče. Kam naj bi bili pokopali mrljice, če bi se ne bilo napravilo novo, ko je staro postal premajhno? Silno hvali »Narod« župana, ker je okoli Gradu nassadil drevesa in popravil poto, da pa so ta poto slabu razsvetljena in tako zanemarjena, da malokateri človek hodi na Grad, da ne bi si nosu pobil, »Narod« ne omenja. Kar se pa tiče slovenskih časnikarskih kongresov, protestiramo kot žurnalisti, da jih je Hribar napravil, zakaj to je vendar bilo delo časnikarjev. Elektrarna, ki »Narod« tako imponira, je tako izbrana Hribarjeva naprava, da je njen elektrika polovica predraga in ne zadošča niti najprimitivnejšim potrebam in zahtevam obrtnikov ter industrije. Vojašnico za topničarje je Hribar moral napraviti in poprave so bile hitro potrebne, krasni tunel na Svetega Martina cesti je bil tudi že zdavnaj potreben, mestne hrailnice ima skoraj vsako mesto in to že veliko prej kakor jo je dobila Ljubljana, šole pa se morajo zidati, kakor hitro prebivalstvo v gotovem razmerju naraste, saj zahteva to dejelna šolska oblast. Državno obrtno šolo je doseglo parlamentarno zastopstvo, mestna umetniška galerija pa je unikum — za mesten denar je Hribar nakupil 50 slikarikatur, ki se jim vsak smeje. Pre-

serna je Zajc napravil — kako, to vidi vsak, posebno če spomenik — odzadaj pogleda. Da ima Ljubljana za svoje revere uhožnico, v kateri je marsikaj, kar bi ne smelo biti, in da ima celo rešilno postajo ter ljudsko kopel — ki je prav zaprav le kurnik — se zdi »Narodu« nekaj posebnega, kakor se mu zdi epohalno, da je magistr letos nastavil dva šolska zdravnika, kar druga tako mesta kakor je Ljubljana že davnej imajo. Za aprovizacijo Ljubljane pa Hribar ni nič naredil, kar vsak ve, le »Narodu« se tudi o tem sanja. Da »Narod« celo zdaj še ne zna biti resen, se nam zdi res čudno.

+ **Dr. Tavčar** milo toži o mlajših rodoljubih v svoji stranki, češ, da se lažijo o njem, da delajo z lažmi proti njemu, da se kaj takega ne sme trpeti itd. Kako hitro zna dr. Tavčar tako pisati, kadar se gre — zanj. On pa je »Narodov« glavar in »Narod« sme latati o naši stranki in naših možeh. Takrat pa dr. Tavčar miži in emoka.

+ **Lepi ljudje.** Liberalni učitelji radi naglašajo, da nimajo zoper vero ničesar in zadnji čas celo naglašajo, da sploh le oni prav razumejo verskonaravno vzgojo. Koliko je vredno to hinavsko besediščje, osvetljuje prav drastično nek zmazek v »Soči« 23. t. m., v katerem se liberalen učitelj med drugim takole sirovo norčuje iz krščanskih učiteljev, ki pohite na Sveti Goro: »Marija, k Tebi, uboge reve, mi zapuščeni vprijemo... Zakaj pa ne bi vpili? Marijin kult je med Slovenci dandanašnji visoko razvit. K Mariji se zatekajo Marijine hčere in devičarji, čuvati mora nad čuki in sovami, vsa S. K. S. Z. se jej priporoča ter zahteva od nje pomoči, krščansko delavstvo romu k Mariji — Bog je pozabljen, Marija stoji v ospredju! Vse mora ona uslušati in prositi za vse. Umetno, da morajo tudi goriški Slomškarji iskati zavetja v Marijinem okriju... Al' Vas bomo, mi krščanski možje-učitelji. K Mariji gremo, da Vas bomo. Sveta Gora mora pomagati, da Vas bomo. Mi hočemo v sanjah imeti dobre službe in priboljšek v farovžu. N. pr. Likarju bi izborni pristojalo »štefelpucarstvo«. Kakšen odpustek bi dobili! Za zveličanje duš bi skrbeli s snaženjem čevljev gg. nuncem! Sam Jaklič jih vabi po »Slovencu« v Gorico in na Sv. Goro. In Jaklič je velik pa imeniten gospod. Jaklič je državni in deželnji poslanec, predsednik Slomškarjev, veliko časti in naslovov ima in pod težo teh časti in naslovov se mu je nekoč na Kranjskem »peč podrla«. Če ga primereno počastimo, se mu utegne zgoditi kaj takega tudi na Goriškem. Jutri na Sveti Goro! O presveta Sveti Gora! Vsa krščanska organizacija hoče izcoprati iz Tebe čudež. Pa se jim še ni posrečilo. Morda se posreči nam, Slomškarjem. Če bi šli samo mi, goriški Slomškarji, na Sveti Goro, bi lahko opravili vso »andoht« kar v prvi kapelici. Tako nas bi bilo malo. Toda mi pojdemo v cerkev, v veliko cerkev, tje pred podobo, o kateri pa pravi Gyra, da ni prava, marveč da ima on pravo čudodelno sliko Matere božje s Sveti Gore, da bi bili torej svoj čas varuh svetogorskega svetega načrtova kupčijo ter prodali sliko. Oh, kakšne težave! Kako pa naj kaj dosegemo, če pa slika ni prava? Morda je pa le res, da je Gyrova slika prava, ker se ne čuje nič, da bi se pred ono na Sv. Gori zgodilo kaj izrednega! In tudi po katoliških listih so prodali pravo Gyrovo sliko!! Joj, gorje nam! — Morda bi bilo bolje, če bi šli v Klužet. Neki ferdaman liberalec je rekel, da naj gremo v Klužet, da izženejo iz nas hudiča, češ, da potem bo izgnan iz vesoljnega človeštva. Kaj takega reči o nas?! A?! — Jezni smo, smejo se nam in norče brijejo z nami; mi pa pogumno gor, gor! Liberalci, peklu zapisani, pravijo sicer: gora ni nora, ampak tist' je nor, kdor gre gor — toda kdo jih bo poslušal, le korajož! Tako more le **Iump** pisati, pisal je pa to brezvomno liberalen učitelj, sicer gotovo pristaš »verskonaravne vzgoje«. Noben kaznjenc iz Gradiške ne bi mogel producirati gršega pamphleta, kakor je ta »Sočin« članek. »Učiteljskega Tovariša« pa, ki tako rad ponatiskuje »Slovenca«, pozivljemo, naj ponatisne odpadek svojega goriškega somišljenika.

+ **Slovenska trgovska šola.** Karol Javoršek je imenovan za učitelja na slovenski trgovski šoli. Kot suplent je nastavljen

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 24. avgusta.

Pšenica za oktober 1910	9'85
Pšenica za april 1911	10'00
Rž za oktober 1910	7'37
Rž za april 1911	—
Oves za oktober 1910	7'68
Koruza za avgust 1910	5'68
Koruza za september 1910	—
Koruza za maj 1911	5'74

Meteorologično poročilo.

Vrhina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Ces opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padeljava v 24 urah v min
23	9. zveč.	735'4	13'2	sr. sever	dež	
24	7. zjutri.	36'1	14'0	brezvetr.	oblačen	
	2. pop.	36'0	19'8	sr. jijvzh.	del. ob.	

Srednja včerajšnja temp. 16'7°, norm. 18'1°.

Poslano.*

Z ozirom na govorice, ki so krožile po Ljubljani o neki tožbi Evgena Susteršiča proti meni, izjavjam, da je Evgen Susteršič odstopil od svoje obtožbe in bode moral plačati vse stroške.

Adolf Hauptmann, 2420
nekdanji Evgen Susteršičev hišni gospodar.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor določa zakon.

2 učenca

sprejme takoj za mizarski obrt Damijan Bonča, mizar v Vižmarjih štev. 48, p. Št. Vid nad Ljubljano. 2372 10

Mizarski pomočnik

se sprejme takoj pri Mart. Klemenčiču, mizarskem mojstru na Vrhniku štev. 112.

Prodajalka

pridna in poštena, se išče za mesec oktober v večjo trgovino mešanega blaga na deželi. Starejše imajo prednost. — Naslov pove upravištvu »Slovenca«. 2412

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode od finega špirita vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirita za fini spirit in za vino pripravljeni, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamic, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

Iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Dva razvaževalca sodavice

se sprejmeta proti dobrini mesečni plači takoj v službo. — Vpraša se pri I. Kranjski tovarni sodavice, reg. zadružni v Ljubljani, Slomškova ulica št. 27. 2416

Lokal

za prodajalno na Resljevi cesti štev. 7 se da za november-termin v najem. Več se izve pri gosp. Reisnerju istotam. 2401

Elektroradiograf „IDEAL“

hotel „pri Maliču“ zraven glavne pošte

SPORED: 2198

Od srede 24. avgusta do petka 26. avgusta:
1. Skozi Norveško. (Po naravi.) — 2. Cola di Rienzo. (Zgod. drama.) — 3. Gospodina Glarkes. (Variete.) — 4. Ukradeni otrok. (Drama v barvah.) — 5. Nikdar v zadregi. (Komično.) Dodatek k zadnjemu dvema predstavama ob 7. in 1/29. uri zvečer. — 6. Muha. (Po naravi.) — 7. Zvialec. (Komično.) — 8. Doli s pravicami žensk! (Komično.) — 9. Luka bi rad poročil gospodarjevo hčer. (Komično za poč. — Ob lepem vremenu se vrši zadnja predstava na prostem. — Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje slavna Slovenska Filharmonija.

Št. 15.109

Za zgradbo

Razpis

2418 3

vodovoda za Naklo z okolico, politični okraj Kranj

na 47.327 K 50 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnavne.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do

16. septembra t. l. ob 12. opoldne

podpisanimu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Naklo z okolico, politični okraj Kranj“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Ravnato je izrecno izjaviti, odkod hoče ponudnik armature dobaviti.

Ponudbi je tudi priložiti seznamek enotnih cen za dela in dobave potrebne pri hišnih vpeljavah.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pu-pilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebljeno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah ter se za znesek 10 K tudi lahko dvignejo.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 23. avgusta 1910.

Ljubljanske novice.

I Presvetli gospod knezoškof se je povrnil danes popoldne z oddiha v Goričah zopet v Ljubljano.

I Mestna občina je svojo pritožbo proti odločitvi deželnega odbora glede prodaje sveta vojaškega preskrbovališča umaknila. Toliko hrupa je bilo torej — zastonj.

I Nesreča na železnici. Danes zjutraj so našli na železniški progi med Grosupljem in Predovljem truplo nekega neznanca, kateri je ponoči na dosedaj še nepojasnjen način prišel pod vlak in postal njegova žrtev.

Ij Z drugega nadstropja padel ter se ubil. Ko je prišel sinoči okoli pol devere ure, 21 let stari, samski zidarski pomočnik Jožef Leitinger iz Št. Petra na Štajerskem domov, v Cerkveno ulico, št. 21, se je v drugem nadstropju nagnil na hodnik čez ograjo, kjer je izgubil ravnotežje, padel na dvorišče in obležal mrtev. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so ponesrečenčno truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

I Nedopustno pomirjevanje. Pred sinočnjem so se pred neko gostilno na Poljanski cesti prepirali ponočnjaki. Ko pride iz gostilne nek tamoznji posestnik, naščuje nanje psa. Ko je eden ponočnjakov zgrabil nato desko in se z njim branil psa, je njegov gospodar pograbil samokres ter z njim ustrelil, ne da bi zadel. Ne bo prav.

Ij Umrli so v Ljubljani: Josip Pokorn, sin sobnega slikarja, 21 let. — Josip Leitinger, zidarski pomočnik, 30 let. — Terezija Kokalj, posestnica, 62 let.

Ij Trdoglavec. Ko je v nedeljo policijski stražnik patroliral po Zalokarjevi cesti proti progi dolenjske železnice, je opazil na progi ležati nekoga vinjenega človeka. Pozval ga je, da naj se odstrani, a ta je trdrovratno pritisnil svojo vročo glavo na tračnico in trdil, da čaka prihajajočega vlaka. Ker drugače ni šlo, da je moral varnostni organ s silo odstraniti s tira in odvesti v bližnjo stražnico, kamor so poklicali njegove sorodnike, da so ga potem spravili domov.

Ij Ponočnjaki. Po Sv. Jakoba trgu so danes že po polnoči širje nemški juhanki tako razgrajali, da jih je moral priti mirit policija. Neuboglji ponočnjaki so začeli nad varnostnim organom upiti, da lahko razgrajajo kolikor hočejo. Ker le niso mirovali, so morali iti na policijo, kjer so jih legitimirali potem pa izpustili na prostoto.

Ij Konj splašil. Včeraj se je splašil na Zaloški cesti pri Leoniču konj 12 let stari Mariji Anžurjevi in dirjal do bolnišnice, kjer so ga ustavili. Konj se je ustrašil električne železnice.

Ij S ceste. Ko je včeraj popoldne peljal posestnik Ivan Pečan po Tržaški cesti v mesto žganje, ga je dohitel z vozom nek dragonski stražmojster, ki je vozil tako naglo in neprevidno, da je zadel v Pečanov voz in se je vsled sunča razbila steklenica, v kateri je bilo za 18 K žganja. Pečan je na to stražmojstra opozoril, ta pa mu je zažugal z bitem in pognal konja dalje.

Ij Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 93 Slovencev, 40 Makedoncev in 27 Hrvatov. V Heb je šlo 19, v Buks 28, v Inomost 35, v Prago 17, v Bregenc 18, v Bad Gastein pa 25 Hrvatov.

Ij Na nekem dvorišču na Poljanski cesti se je sprlo več delavcev, med katerimi je bil eden posebno ljut. Metal je v svoje nasprotnike kamenje in enega celo zabrusil v pritlično stanovanje. Ker so stranke godrnjale, je tekel v kuhinjo po nož ter ž njim po dvorišču toliko časa rogovilil, da so ga pomirili.

— Jeruzalemko romanje. Prazna sta še dva ženska prostora v I., dva v II. in eden v III. razredu. Do nedelje je še mogoče sprejeti, kdor takoj pošlje denar in obenem potni list (pos) od okr. glavarstva. Posebnega potnega lista je treba samo onim, ki so se prepozno oglašili; vsem drugim, tudi Galilejem, ga ni treba. — Imenik z legitimacijo vred se razpošlje ta teden.

Telefonska in brzjavna poročila.

KOLERA.

Budimpešta, 24. avgusta. Včeraj sta dospeli semkaj dve osebi iz Reke, ki sta na sumu, da sta okuženi. Ena so prijeli, druga je odpotovala dalje. V vseh pristaniščih ob Jadranskem morju

? I ?
I K O
? O ?

==== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ===

se dobi samo pri **H. SUTTNER**, Ljubljana, Mestni trg

? I ?
I K O
? O ?

Lastna tovarna ur v Svici.

2018

Kdor zida ali rabi cementne izdelke tvornice cementnih izdelkov **JOS. CIHLÁŘ,**

naj zahteva
cene od

.. Ljubljana ..

Dunajska cesta št. 67

2330

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNSKA DRUZBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Grasitz, Krakov, Litomerice, Moravský Zámecký, Mödling, Meran, Novi Jičín, Písek, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Česká Třebová.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri žrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

Deklice iz poštenih rodbin, katere bi rade posečale velesi. zunanj in notranjo šolo, ozir. trgovski tečaj, učitelj, pripravnico i. t. d., katero vodijo vič. g. Uršulinke v Škofji Loki, dobe

stanovanje s hrano

spleh vso oskrbo pri gospoj ANI HAFNER v Škofji Loki št. 93, II. nadstropje, tik župnijske cerkve.

2409

Dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resiljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Doršovo med. ribje olje ugod. okusa, lahko
prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase ki okrepčuje
preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda izdeluje
no proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. - Steklenica 1 K. 349

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rum itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako za-
vživate želevnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 vinjarjev, mesto
kina želevnatega vina, ki
ne vsebuje več želeta, kot
navadno vino in kojega bi
morali izpititi eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino želeta, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Politterska steklenica
Piccolijevega želevnatega
vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.
— Banka in menjalnica. —
Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Francis, Pelton).

Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk.

Vse potrebe za inštaliranje.

Odlitki iz Siemens-Martinove-

ga jekla, ameriška kučna litina

iz lastnih velikih livaren in

jeklarn. Za vele- in malo obrt.

Lepa suha soba

v visokem parterju s 4 okni, 2 proti vzhodu, 2 proti jugu, lepo mebljana, z lepim razgledom v neposredni bližini mestne hiše in parlamenta, zelo čista in svetla, se odda v najem pri neki starejši dvojici. Cena z najvestnejšo postrežbo 50 kron mesečno. V stanovanje se želi kak gospod sloven. državni poslanec, ker je lastnik stanovanja c. in kr. vpok. vojaški uradnik in Slovenec po rojstvu in mišljenu. Naslov pove uprava »Slovenca«. 2409

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 27.
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznano fina
kuhinja. - Izborne pižje. - Nizke
cene. - Lepi restavracijski pro-
stori in povsem na novo urejen
= velik senčnat vrt. =

Vsako sredo pri ugodnem vremenu

VELIK KONCERT!

Anton Breskvar

stavbni ključar

Ljubljana, Florijanska ulica štev. 9
priporočam se slavnemu občinstvu, kakor tudi častiti duhovščini za vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor:

ogra-e za grobove, križe, obhajilne
mize, navadne in žične ograle, vrata.

Velika zaloga štedilnikov,

kurjavna in pepelna vrata, zapahi
dimnikov, strelovodi, zastori
na valjcih itd. itd.
Priporočam se tudi za vsakovrstna
popravila, katera izvršujem hitro in
po nizkih cenah. 2130

Spreten

urarski pomočnik

za razna dela starosti 20 let naprej se
sprejme takoj. Tedenska plača 26-30 K.
Ponudbe naj se pošilja na naslov Fran
Čuden, Ljubljana. 2393

Dinamo stroji, elektr. motorji.
Naprave za elektr. razsvet-
ljavo in prevajanje elektr.
sile. Električni obrat vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-
generatorji, elektr. želez-
nice in lokomotive, žerjavni
in dvigala. Obločnice in
žarnice vseh vrst. 2073

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany

